

Joxe Goikoetxea Orbegozo
Andoain, Gipuzkoa (1927-2009)

Aurkibidea

Biografia

Zintak

AND-033

- **Proiektua:** Andoaingo 'Orria' aldizkaria
- **Elkarrizketatzailea(k):**
- **Data:** 1989-01-01
- **Iraupena:** 71 min
- **Euskarria:** Audio Analog
- **Kodifikatzailea:** Gisasola, Jaione
- **Emalea:** Romero, Petri

AND-037

- **Proiektua:** Ahoz aho, belaunez belaun
- **Elkarrizketatzailea(k):**
- **Data:** 1996-04-24
- **Iraupena:** 73 min

- **Euskarria:** Audio Analog
- **Kodifikatzailea:** Gisasola, Jaione
- **Emalea:** Romero, Petri

Pasarteak

1. Joxeren familia andoaindarra

- **Erref:** AND-033/002
- **Iraupena:** 0:01:44. **Hasi:** 00:00:07. **Bukatu:** 00:01:51
- **Multimedia:** audioa online entzungai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Etxeko giroa

Laburpena:

<p>Joxe San Jose egunean jaio zen, Andoainen. Aita igeltseroa zuen, Aldabatik etorria Andoainera. Ama eta haren aita andoaindarrak ziren.</p>

2. Gaztetan "Escuela de mecanicos laborde" -n ikasten

- **Erref:** AND-033/004
- **Iraupena:** 0:03:26. **Hasi:** 00:02:27. **Bukatu:** 00:05:53
- **Multimedia:** audioa online entzungai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza » Goi mailako ikasketak

Laburpena:

<p>Joxe eskola bukatu ondoren aitari laguntzen hasi zen, baina "Escuela de mecanicos Laborde" eskolan sartu zen beste 19 gazterekin batera. Praktika tailerrak egiten zituzten ikasketekin batera. Bukatu zuenean delinianta bezala sartu zen fabrian. Aparejadore ikasketak hasi zituen Madrilen, amaitu ez arren.</p>

3. Labordeko dantzariak

- **Erref:** AND-033/006
- **Iraupena:** 0:02:31. **Hasi:** 00:06:18. **Bukatu:** 00:08:49
- **Multimedia:** audioa online entzungai

Gaia(k):

- Aisia » Kultura » Dantza
- Ekonomia eta industria » Lantegiak » Gipuzkoako lantegiak

Laburpena:

"Laborde"ko eskolak garrantzi handia izan zuela kontatzen du. Herrian laguntza handia eman zien talde desberdinei. Dantza taldea sortu eta fama handia izan zuen, pelikula batean parte-hartzeko aukera ere izan zuten.

4. Labordeko fabrikak kultur eragina

- **Erref:** AND-033/007
- **Iraupena:** 0:04:26. **Hasi:** 00:08:49. **Bukatu:** 00:13:15
- **Multimedia:** audioa online entzungai

Gaia(k):

- Aisia » Kultura » Musika
- Ekonomia eta industria » Lantegiak » Gipuzkoako lantegiak

Laburpena:

Koro "Laber", taxidermiarako tailerra, eta txistularien taldea sortu zituen "Labordeko" fabrikak. Biltzen zuten dirua ospitalera ematen zuten. Fabrikako urterik onenetan iraun zuten talde hauek.

5. Andoainen pilota torneoak

- **Erref:** AND-033/008
- **Iraupena:** 0:01:54. **Hasi:** 00:13:15. **Bukatu:** 00:15:09
- **Multimedia:** audioa online entzungai

Gaia(k):

- Aisia » Kirola » Pilota

Laburpena:

<p>40ko hamarkadan, Andoain txikia izanik, pilotan eta futboleko aritzea errazagoa zen. Pilota torneoak frontoian egiten zituzten, eta behin finalera iritsi eta binakakoa irabazi zuen Joxek.</p>

6. Futbol zelaia Andoainen

- **Erref:** AND-033/009
- **Iraupena:** 0:02:58. **Hasi:** 00:15:09. **Bukatu:** 00:18:07
- **Multimedia:** audioa online entzungai

Gaia(k):

- Aisia » Kirola » Futbola

Laburpena:

Andoainen 1945ean kanpo zelaia berriro ireki zen eta Larramendi torneoaren garai horretan sortu zuten. Euskalduna taldean jokatzera iritsi zen, "Segunda" erreregionalean hasi eta primerakora pasatzea lortu zuten.

7. Kronista lanetan

- **Erref:** AND-033/011
- **Iraupena:** 0:01:37. **Hasi:** 00:18:39. **Bukatu:** 00:20:16
- **Multimedia:** audioa online entzungai

Gaia(k):

- Aisia » Kultura » Irakurtzea
- Aisia » Kultura » Idaztea

Laburpena:

<p>Kronista lanetan aritu izan zen Joxe. "La Voz de España"-n hasi, eta "El Diario Vasco"-n lan egin zuen beste lau-bost urtez. Kronika bakoitzeko hiru pezetak ematen zizkieten. Herriko berriak eta elkarrizketak egiten zituen, astean lau kronika idatziz.</p>

8. Olagain txistulari elkartea

- **Erref:** AND-033/014
- **Iraupena:** 0:04:36. **Hasi:** 00:21:38. **Bukatu:** 00:26:14
- **Multimedia:** audioa online entzungai

Gaia(k):

- Aisia » Kultura » Musika

Laburpena:

Andoingo txistulari elkarteko presidentea da Joxe. 1979an sortu zuten Olagain udal txistulari elkartea. Gaztetan "labordenean" aritutakoak bildu eta taldea sortzea erabaki zuten. Txistu eskola ere sortu zuten eta 1989an hamabost txistulari bazeuden eta gazteak atzetik bazetozela dio Joxek.

9. Txistulari lanetan

- **Erref:** AND-033/015
- **Iraupena:** 0:01:24. **Hasi:** 00:26:14. **Bukatu:** 00:27:38
- **Multimedia:** audioa online entzungai

Gaia(k):

- Aisia » Kultura » Musika

Laburpena:

Txistu baxua non sortu zen ez daki, baina zuzendariak orkestra tonu eta kategoria ematen hari dela dio Joxek. Asteazkenero bildu eta ordu erdi edo bi ordu entseatzen dute.

10. Txistulari taldeak laguntza

- **Erref:** AND-033/016
- **Iraupena:** 0:01:02. **Hasi:** 00:27:38. **Bukatu:** 00:28:40
- **Multimedia:** audioa online entzungai

Gaia(k):

- Aisia » Kultura » Musika

Laburpena:

<p>Udaletxeak txistulari taldea babestu, eta diru laguntza ematen diela kontatzen du Joxek. Jantziak eta instrumentuak berritzeko erabiltzen dute laguntza hori.</p>

11. Txistu eskola Andoainen

- **Erref:** AND-033/017
- **Iraupena:** 0:03:06. **Hasi:** 00:28:40. **Bukatu:** 00:31:46
- **Multimedia:** audioa online entzungai

Gaia(k):

- Aisia » Kultura » Musika
- Aisia » Kultura » Dantza
- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza » Eskolaz aparteko ikasketak

Laburpena:

Txistu eskola 1986an sortu zen eta gazteak laster nagusiekin ariko dira, etorkizun ona izango duela uste du joxek. Txistulari taldea mantendu arren, ez du dantza taldean giro bera ikusten.

12. Txistulari afizioz

- **Erref:** AND-033/018
- **Iraupena:** 0:03:43. **Hasi:** 00:31:46. **Bukatu:** 00:35:29
- **Multimedia:** audioa online entzungai

Gaia(k):

- Aisia » Kultura » Musika
- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza » Eskolaz aparteko ikasketak

Laburpena:

<p>Txistu taldea banda munizipalean jo ondoren sortu zuten. Herriko gazte gehienak solfeo ikasiak direla dio, eskola ondoren bandan egon zirelako. Afizioz jotzen hasi zen eta gero gustura entretenimendu moduan jotzen du joxek. Bandatik pertsonaia garrantzitsuak irten direla dio; Donostiako koraleko zuzendaria adibidez.</p>

13. Txistuaren etorkizuna

- **Erref:** AND-033/019
- **Iraupena:** 0:01:02. **Hasi:** 00:35:29. **Bukatu:** 00:36:31
- **Multimedia:** audioa online entzungai

Gaia(k):

- Aisia » Kultura » Musika

Laburpena:

<p>Txistuaren etorkizuna oso ona izango dela uste du joxek. Zuzendariak lan handia egiten hari direla ikusten du eta egoera berrietara moldatzen ari dela.</p>

14. Musika bandan gaztetan

- **Erref:** AND-033/020
- **Iraupena:** 0:00:53. **Hasi:** 00:36:31. **Bukatu:** 00:37:24
- **Multimedia:** audioa online entzungai

Gaia(k):

- Aisia » Kultura » Musika

Laburpena:

<p>Musikako bandan 10 urterekin saxofoia jotzen hasi zen Joxe. Gerra ondoren, jende gutxi zela eta Alberto Agirre zuzendariak gazteak taldean sartzera animatu zituen.</p>

15. Andoaingo bandan gaztetan

- **Erref:** AND-033/021
- **Iraupena:** 0:00:57. **Hasi:** 00:37:24. **Bukatu:** 00:38:21
- **Multimedia:** audioa online entzungai

Gaia(k):

- Aisia » Kultura » Musika
- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza » Eskolaz aparteko ikasketak

Laburpena:

"Laborden" sartu orduko bandan bost urte egin zituzten. Bandan 15 urte pasa ondoren utzi egin zuen futbola zela eta, zuzendari lanetan Don Alberto Agirre zegoela.

16. Andoainen zer falta da?

- **Erref:** AND-033/022
- **Iraupena:** 0:01:20. **Hasi:** 00:38:21. **Bukatu:** 00:39:41
- **Multimedia:** audioa online entzungai

Gaia(k):

- Aisia » Kultura » Musika

Laburpena:

Andoainen banda bat egon behar dela uste du Joxek, beste herrietako bandak Andoainen jo izan dutenean harrera ona izan baitute. Lagun batzuekin hitz egin zuen, baina ez zen egitasmoa aurrera eraman. Andoainen dantzariak eta banda falta direla uste du Joxek.

17. Salerosketa lanetan

- **Erref:** AND-033/024
- **Iraupena:** 0:01:27. **Hasi:** 00:41:25. **Bukatu:** 00:42:52
- **Multimedia:** audioa online entzungai

Gaia(k):

- Lanbideak » Negozioak, dendak

Laburpena:

Salerosketa lanetan aritu izan da Joxe. Lan nahasia eta konplikatu dela dio. Gustatzen zaio mundu hori, baina askotan probetxu asko atera ez diola uste du.

18. Makina berriak

- **Erref:** AND-033/026
- **Iraupena:** 0:01:49. **Hasi:** 00:44:24. **Bukatu:** 00:46:13
- **Multimedia:** audioa online entzungai

Gaia(k):

- Herria, azpiegitura » Berrikuntzak
- Ekonomia eta industria » Lantegiak » Gipuzkoako lantegiak

Laburpena:

Joxek "labordenean" lanean ari zela, moldaketak egin eta makina politak sortu zituztela kontatzen du. Elkarrizketa egin zen garaian ere, Marseillatik ekarritako aparatu berri bat etxean jartzeko asmotan zegoen Joxe, baina ez dira berak asmatutako aparatuak.

19. Joxeren zaletasunak

- **Erref:** AND-033/027
- **Iraupena:** 0:00:59. **Hasi:** 00:46:13. **Bukatu:** 00:47:12
- **Multimedia:** audioa online entzungai

Gaia(k):

- Aisia » Kultura » Musika

Laburpena:

<p>Gaztetan kirola zen Joxeren zaletasuna eta txistua, baratza eta lorategiko kontuak ere gustatzen zaizkio. Lagunartean ibiltzea ere gustuko du.</p>

20. Ardo onena

- **Erref:** AND-033/028
- **Iraupena:** 0:04:06. **Hasi:** 00:47:12. **Bukatu:** 00:51:18
- **Multimedia:** audioa online entzungai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Bizioak

Laburpena:

Lagunartean ia egunero egoten da Joxe. Txikiteoan aritzen dira, ez dute konturik eramaten zenbat edaten duten. Ardoa edaririk onena dela uste du Joxek. Urteko ardoa onena dela iruditzen zaio, adituek bestelakoak esan arren.

21. Futbolean lesionatu

- **Erref:** AND-033/029
- **Iraupena:** 0:01:49. **Hasi:** 00:51:18. **Bukatu:** 00:53:07
- **Multimedia:** audioa online entzungai

Gaia(k):

- Aisia » Kirola » Futbola

Laburpena:

Zaletasunetatik Joxek ez du dirurik irabazi. Gaztetan gainera gaur egun baino gutxiago, futbolean gastuak ordaintzen zizkieten. Futbolean 22 urterekin tibia eta perone puskatu eta futbol taldea oso ongi portatu zela kontatzen du Joxek.

22. Lehengo eta oraingo gazteak

- **Erref:** AND-033/032
- **Iraupena:** 0:03:18. **Hasi:** 00:58:23. **Bukatu:** 01:01:41
- **Multimedia:** audioa online entzungai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza » Goi mailako ikasketak

Laburpena:

<p>Gaur egun, erraztasun handiagoak daudela uste du. Joxe gazte zenean famili inportanteko mutilek soilik izaten zuten ikasteko aukera. Hala ere, gaur egungo langabezia dela eta gazteek lana bilatzen saiatu behar dutela uste du. Askatasun handiagoa ikusten duela dio eta beraien garaitik aldaketa handia ikusten du eliza aldetik adibidez.</p>

23. Udaletxea lehen eta orain

- **Erref:** AND-033/034
- **Iraupena:** 0:02:34. **Hasi:** 01:02:20. **Bukatu:** 01:04:54
- **Multimedia:** audioa online entzungai

Gaia(k):

- Herria, azpiegitura » Herri-antolaketa » Udala

Laburpena:

Gerraosteko udaletxea eta gaur egungoa alderatzen ditu Joxek. Gaur egun, denen aurrean zer egingo duten esaten dutela zoriontzen du. Lehengo udaletxean askatasun handirik ez zegoela pentsatu arren, pertsona tontorik jartzen ez zutela uste du; gaur egungoak ikasketadun jendea izan arren. Hala ere, ez du desberdintasun handirik ikusten.

24. Andoainen egiteko asko

- **Erref:** AND-033/035
- **Iraupena:** 0:04:53. **Hasi:** 01:04:54. **Bukatu:** 01:09:47
- **Multimedia:** audioa online entzungai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Herriko giroa » Herriaren nortasuna

Laburpena:

<p>Udaletxea kultura alorren lanean ongi aritu arren, Andoainek arazo handia duela uste du. Herritar asko ez direla andoaindar sentitzen eta oraindik egiteko asko dagoela dio. Herritarrek animatu nahi ditu partehartzera, kultura sustatzera.</p>

25. Andoain duela 60 urte

- **Erref:** AND-037/002
- **Iraupena:** 0:01:30. **Hasi:** 00:00:08. **Bukatu:** 00:01:38
- **Multimedia:** audioa online entzungai

Gaia(k):

- Herria, azpiegitura » Herri-antolaketa » Kaleak, plazak
- Iritziak » Antzinako bizimoduari buruzkoak
- Herria, azpiegitura » Herri-antolaketa » Auzoak

Laburpena:

Andoain duela 60 urte nolakoa zen azaltzen du. 200 baserri inguru izango zirela dio. Sorabilla auzoa Andoaingo parte izan arren, beste herri bat izango balitz bezala ibiltzen ziren bertakoak.

26. Subijana lantegian lan asko

- **Erref:** AND-037/006
- **Iraupena:** 0:01:07. **Hasi:** 00:11:09. **Bukatu:** 00:12:16
- **Multimedia:** audioa online entzungai

Gaia(k):

- Ekonomia eta industria » Lantegiak » Gipuzkoako lantegiak

Laburpena:

1936an Subijana lantegian herritar askok lan egiten zutela azaltzen du Joxek.

27. Alfonso XIII Andoainen

- **Erref:** AND-037/007
- **Iraupena:** 0:01:12. **Hasi:** 00:12:16. **Bukatu:** 00:13:28
- **Multimedia:** audioa online entzungai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Herriko giroa » Pertsonaia ezagunak
- Ekonomia eta industria » Lantegiak » Gipuzkoako lantegiak
- Herria, azpiegitura » Garraioak » Trenak

Laburpena:

"Tranbias San Sebastian-Tolosa" zentrala 1920. urte aldera inauguratu zen. Alfonso XIII erregea etorri zen inauguraziora.

28. Andoaingo fabrikak

- **Erref:** AND-037/008
- **Iraupena:** 0:01:21. **Hasi:** 00:13:28. **Bukatu:** 00:14:49
- **Multimedia:** audioa online entzungai

Gaia(k):

- Ekonomia eta industria » Lantegiak » Gipuzkoako lantegiak

Laburpena:

"Labor de hermanos" fabrikan langile asko egoten ziren. "Moleda" pertsiana fabrika ere oso ezaguna izan zen. Herrian zeuden fabrikak aipatzen ditu.

29. Langileen soldatak

- **Erref:** AND-037/009
- **Iraupena:** 0:00:54. **Hasi:** 00:14:49. **Bukatu:** 00:15:43
- **Multimedia:** audioa online entzungai

Gaia(k):

- Ekonomia eta industria » Lan-baldintzak

Laburpena:

Langile batek egunean duro bat irabazten zuela dio.

30. Jan eskasia gerra ondoren

- **Erref:** AND-037/021

- **Iraupena:** 0:02:39. **Hasi:** 00:24:12. **Bukatu:** 00:26:51
- **Multimedia:** audioa online entzungai

Gaia(k):

- Politika » Gerraostea eta Francoren diktadura » Ekonomia gerraostean

Laburpena:

1936ko gerra bukatzean, Europako mundu gerra hasi zela kontatzen du Joxek. Beraiek gazteak zirela bizi izandakoa gaur egun pentsaezina dela dio: hiru urte pasa zituen ogi zuria jan gabe.

31. Euriarekin alpargatak eskuan eskolara

- **Erref:** AND-037/022
- **Iraupena:** 0:01:17. **Hasi:** 00:26:51. **Bukatu:** 00:28:08
- **Multimedia:** audioa online entzungai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Jantzi eta orraztu

Laburpena:

Gaztetan alpargatak erabiltzen zituztela kontatzen dute. Euria egiten zuenean, eskolara alpargatak eskuan zituztela joaten ziren.

32. Ikasle erdaldunek euskara ikasten zuten

- **Erref:** AND-037/028
- **Iraupena:** 0:01:09. **Hasi:** 00:33:20. **Bukatu:** 00:34:29
- **Multimedia:** audioa online entzungai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza » Eskola
- Euskara » Euskararen egoera
- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza » Fraideak

Laburpena:

Andoainen La Salle eskolan gazteleraz ikasten zutela kontatzen du, eta ikasle euskaldun eta erdaldunak ongi moldatzen zirela. Kanean euskara gehiago egiten zenez, ikasle erdaldun askok euskara ikasten zuten.

33. Jai giroa Andoainen

- **Erref:** AND-037/039
- **Iraupena:** 0:02:18. **Hasi:** 00:42:27. **Bukatu:** 00:44:45
- **Multimedia:** audioa online entzungai

Gaia(k):

- Aisia » Jai-giroa » Erromeriak
- Aisia » Jai-giroa » Herriko ospakizunak

Laburpena:

Igandean jai izaten zela dio Joxek. Goiko plazan eta beheko plazan txandakatzen ziren banda munizipala eta txistulariak. Auzoetako jaiak iristeko irrikaz egoten ziren, erromerietara joateko. Goizeko ordubatean dena bukatzen zela dio Imanolek.

34. Eskolan sei urtetatik hamalau urte bitartean

- **Erref:** AND-037/048
- **Iraupena:** 0:00:58. **Hasi:** 00:55:04. **Bukatu:** 00:56:02
- **Multimedia:** audioa online entzungai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza » Eskola

Laburpena:

Eskolan sei urterekin hasten zirela kontatzen du Joxek. Hamalau urtera arte egoten ziren eta ondoren fabrikara joaten ziren gehienak. Herrian lau edo bost kanpora joan ziren ikasten jarraitzera.

35. Eskolan maila ona

- **Erref:** AND-037/049
- **Iraupena:** 0:01:10. **Hasi:** 00:56:02. **Bukatu:** 00:57:12
- **Multimedia:** audioa online entzungai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza » Eskola

Laburpena:

Eskoletan maisuak txarrak zirela dio Joxek, baina maila oso ona zutela dio. Eskuz asko idazten zutela kontatzen du eta batzuek lan egin ondoren ere ikasten jarraitzen zuten.

36. "Labor de fábrica"n ikasketak

- **Erref:** AND-037/051
- **Iraupena:** 0:01:37. **Hasi:** 00:57:53. **Bukatu:** 00:59:30
- **Multimedia:** audioa online entzungai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza » Goi mailako ikasketak

Laburpena:

Hamalau urterekin "Labor de fábrica"-n aprendiz eskolan sartzen ziren ikasleentzat karrera egitea bezalakoa zen. Egun erdiz eskolak eman eta arratsaldean tailerrera joaten ziren. Ikasle guztiek makina guztietan lan egiten zutela kontatzen du Imanolek.

37. II. Mundu Gerrak lana sortu

- **Erref:** AND-037/054
- **Iraupena:** 0:01:30. **Hasi:** 01:01:34. **Bukatu:** 01:03:04
- **Multimedia:** audioa online entzungai

Gaia(k):

- Ekonomia eta industria » Lan-baldintzak
- Ekonomia eta industria » Lantegiak
- Politika » Gerraostea eta Francoren diktadura » Ekonomia gerraostean

Laburpena:

Bigarren Mundu Gerra ondoren, burdingintza eta lana ugaritu zenez, langile beharra sortu zen. Soldatak ere igotzen hasi ziren.

38. Orain hobeto bizi gara

- **Erref:** AND-037/058
- **Iraupena:** 0:00:56. **Hasi:** 01:07:26. **Bukatu:** 01:08:22
- **Multimedia:** audioa online entzungai

Gaia(k):

- Bestelako kontuak » Gaur egungo kontuak

Laburpena:

Andoainen orain hobeto bizi dela uste du Joxek. Bizi baldintzak azaltzen ditu.

Ahotsak.eus-eko edukiarekin sortutako dokumentu automatikoa.

2026-02-02

CC-by-sa | Ahotsak.eus

Badihardugu Euskara Elkartea

Markeskua Jauregia, 20600 Eibar

943121775 - ahotsak@ahotsak.com